Є. М. Антонович,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 073 «Менеджмент»;
науковий керівник:
В. В. Пархоменко,
кандидат економічних наук, доцент,
декан фінансово-економічного факультету;
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗЕД

Як показує аналіз економічної ситуації, для більшості підприємств потрібно серйозний перегляд принципів і механізмів управління. Сьогодні система управління практично всіх підприємств має яскраво виражену функціональну спрямованість, відповідну структурі підприємства. Мається Керівник, якому підпорядковані заступники, під кожним з них знаходяться підрозділи, що виконують певні функції.

Альтернативою функціональним принципом організації управління на підприємстві є процесно-орієнтований принцип організації управління. Кожне підприємство може розробити свій власний набір основних бізнес-процесів, тому з'явилася можливість подання організації у вигляді набору бізнес-процесів, а управління її діяльністю – як управління сукупністю бізнес-процесів. Провідні компанії в західних країнах почали вирішувати для себе ці завдання й на практиці довели важливість, ефективність, економічність і прогресивність переходу на процесно-орієнтований принцип організації управління, при якому кожен працівник зацікавлений в кінцевому результаті діяльності підприємства.

Виходячи з вищевикладеного видно, що об'єктом загального менеджменту (управління) в організації є, зрештою, персонал. При ефективному управлінні персоналом підприємство буде конкурентоспроможним і високо прибутковим [1, с. 3].

У сучасних умовах розвитку світової економіки менеджмент зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) відіграє ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств на міжнародному ринку. Глобалізація, розвиток цифрових технологій, посилення міжнародної кооперації та необхідність управління ризиками стали визначальними чинниками, що формують нові підходи до організації міжнародного бізнесу. Компанії змушені адаптуватися до змін середовища, впроваджуючи інноваційні стратегії та використовуючи сучасні методи управління.

Діджиталізація та автоматизація суттєво змінюють традиційні бізнес-моделі, сприяючи підвищенню ефективності та зниженню витрат. Водночас глобалізаційні процеси супроводжуються зростанням регіональної інтеграції, що створює нові можливості для міжнародного співробітництва. Стратегічні партнерства дозволяють компаніям об’єднувати ресурси та розширювати ринки,

а ефективне управління ризиками забезпечує стійкість бізнесу в умовах нестабільності.

Дослідження сучасних тенденцій розвитку менеджменту ЗЕД є необхідним для розуміння перспектив міжнародного бізнесу та вироблення рекомендацій щодо його ефективного функціонування в умовах динамічних змін світової економіки.

1. Діджиталізація та автоматизація

У сучасних умовах цифровізація є ключовою тенденцією розвитку менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД). Використання сучасних інформаційних технологій значно підвищує ефективність міжнародної торгівлі, дозволяючи компаніям зменшувати операційні витрати, покращувати комунікацію та автоматизувати бізнес-процеси.

Однією з основних технологій, що впливають на розвиток ЗЕД, є системи управління підприємством (ERP-системи), які допомагають координувати виробництво, фінанси, логістику та маркетинг на міжнародному рівні. CRM-системи дозволяють покращувати взаємовідносини з клієнтами та партнерами, забезпечуючи персоналізований підхід та ефективне управління угодами.

Штучний інтелект (ШІ) та великі дані (Big Data) дозволяють прогнозувати поведінку споживачів, оптимізувати логістичні маршрути та оцінювати ринкові ризики. Блокчейн-технології забезпечують безпеку та прозорість міжнародних угод, мінімізуючи ризики шахрайства та підробки документів. Крім того, запровадження електронного документообігу значно скорочує час оформлення контрактів та митних процедур, що робить процеси швидшими та ефективнішими [2, с. 19].

2. Глобалізація та регіоналізація

Глобалізація є рушійною силою розвитку міжнародного бізнесу, сприяючи активізації світової торгівлі, залученню іноземних інвестицій та зростанню конкурентоспроможності підприємств. Завдяки глобалізації компанії отримують доступ до нових ринків, інноваційних технологій та дешевших ресурсів, що сприяє їхньому розвитку.

Водночас регіоналізація набуває все більшого значення у зв'язку з посиленням економічних інтеграційних процесів у межах окремих регіонів. Економічні об'єднання, такі як Європейський Союз (ЄС), Північноамериканська угода про вільну торгівлю (USMCA) та Регіональне всеосяжне економічне партнерство (RCEP), створюють сприятливі умови для міжнародної торгівлі, забезпечуючи підприємствам стабільне правове поле та зниження митних бар'єрів [2, с. 21].

3. Стратегічні партнерства та міжнародна кооперація

Стратегічні партнерства відіграють важливу роль у розвитку ЗЕД, оскільки вони дозволяють підприємствам отримувати доступ до нових технологій, спільно використовувати ресурси та розширювати присутність на міжнародних ринках. Спільні підприємства, альянси та франчайзинг є основними формами міжнародної кооперації, які допомагають компаніям розподіляти ризики та мінімізувати витрати на вихід на нові ринки.

Окрім цього, важливу роль відіграє співпраця з міжнародними логістичними операторами, які сприяють ефективному управлінню ланцюгами поставок, зменшенню витрат на транспортування та зберігання товарів. Технологічне партнерство дозволяє підприємствам швидко адаптуватися до змін ринку та запроваджувати інноваційні рішення у своїй діяльності [3, с. 45].

4. Стійкість та управління ризиками

Стійкість бізнесу в умовах нестабільного глобального середовища є ключовим фактором успіху міжнародної діяльності компаній. У процесі ведення ЗЕД компанії стикаються з різноманітними ризиками, такими як валютні коливання, політична нестабільність, торговельні бар'єри, а також логістичні та екологічні виклики.

Основними методами управління ризиками у сфері ЗЕД є диверсифікація постачальників та ринків, страхування контрактів, хеджування валютних ризиків та застосування гнучких логістичних стратегій. Використання цифрових технологій дозволяє компаніям відстежувати потенційні загрози та приймати своєчасні рішення для мінімізації їхнього впливу. Антикризове управління стає важливим елементом стратегії компаній, що сприяє їхній адаптації до зовнішніх викликів та збереженню конкурентних позицій на міжнародному ринку [4, с. 10].

Сучасні тенденції розвитку менеджменту ЗЕД включають активну цифровізацію, розширення стратегічних партнерств, зміцнення регіональної інтеграції та впровадження ефективних систем управління ризиками. Всі ці фактори визначають конкурентоспроможність підприємств у міжнародному середовищі та сприяють їхній адаптації до викликів глобальної економіки. Для досягнення успіху компаніям необхідно застосовувати сучасні технології, розвивати міжнародну співпрацю та впроваджувати ефективні механізми ризик-менеджменту.

Список використаних джерел

1. Реферат Сучасні тенденції розвитку менеджменту. URL: https://ukrbukva.net/104111-Sovremennye-tendencii-razvitiya-menedzhmenta.html.

2. Тенденції розвитку менеджменту. URL: https://studme.com.ua/ 107809106498/menedzhment/tendentsii_razvitiya_sovre

3. Кузьменко, О. Б., Хухаркін, С. П. Напрямки розвитку менеджменту на підприємствах України. Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Серія: Економіка. 2022. Т. 275, Вип. 263. С. 97-101. URL: http://nbuv.gov.ua/ UJRN/Npchduec_2016_275_263_17.

4. Світові тенденції розвитку менеджменту персоналу. Сучасні вимоги дефективності менеджменту персоналу. URL: https://www.vuzlib.su/ beta3/html/1/6057/6065.